

PERSVRIJHEIDSFONDS

JAARVERSLAG 2019

Inhoudsopgave

	Pag.
Voorwoord	2
Persvrijheidsmonitor 2019	3
Zaken die het fonds steunt in 2019	4
Bestuur Persvrijheidsfonds	7
Grondleggers en Ondersteuners	8
Doelstellingen, Statuten en Reglementen	9
ANBI	10
Subsidieaanvraag en Contact	11
Exploitatieoverzicht 2019	12

Voorwoord

Tegen de verkilling: de Balie Persvrijheid

Voorkomen is beter dan genezen en in de rechtspleging is preventie het halve werk. 2019 was voor het Persvrijheidsfonds een jaar met een gewonnen zaak bij de Hoge Raad en (uiteindelijk) een verloren zaak over de helaas besloten gehouden excursie op de Brunssummer heide voor de procesdeelnemers in het Nicky Verstappen proces. Een gemengd resultaat dus. Maar het mooiste initiatief van vorig jaar was de opening, samen met de NVJ van de 'Balie Persvrijheid'. Een gratis online-loket voor iedere journalist, NVJ-lid of niet, met juridisch advies voor én na publicatie.

Van veel juridische dreigementen die journalisten in hun professionele bestaan mogen ontvangen gaat immers, hoe dan ook, een verkillend effect uit. Je wordt er voorzichtiger van dan nodig. Journalisten moeten daarom goed weten wat hun rechten zijn, welke eisen er aan zorgvuldigheid worden gesteld, hoe lang de termijn voor wederhoor moet zijn en wanneer ze dus veilig tot publicatie kunnen overgaan. Deze informatie heeft niet iedereen steeds paraat – en bovendien pleegt die te veranderen, onder invloed van rechterlijke uitspraken.

Persvrijheid moet steeds bevochten worden, verdedigd, uitgelegd en gemotiveerd. Dat is niet erg, want er zijn ook andere belangen die in die afweging thuis horen. Om dat goed te kunnen doen moet iedere journalist geïnformeerd zijn. Balie Persvrijheid is daarvoor een nieuw instrument, waar iedereen gebruik van kan maken. Wij zijn er trots op.

Folkert Jensma

Voorzitter Persvrijheidsfonds

Persvrijheidsmonitor 2019

Was 2018 het jaar van de serieuze aanslagen op de gebouwen van De Telegraaf en Panorama en ernstige bedreigingen van individuele journalisten, in 2019 zagen we hoe de beroepsgroep en de overheid daarop reageerden. Het initiatief 'PersVeilig' werd gepresenteerd, en in de strafzaken over de twee aanslagen werden verdachten opgepakt en veroordeeld. In 2019 werd – helaas – voor het eerst sinds lange tijd weer een journalist gegijzeld, ondanks het feit dat een jaar eerder het recht op journalistieke bronbescherming wettelijk was verankerd.

Op 1 oktober is de Wet Journalistieke Bronbescherming in werking getreden. Helaas was er ook in 2019 weer een incident. De rechter-commissaris van de Rotterdamse Rechtbank liet NOS-journalist Robert Bas gijzelen toen hij weigerde als getuige een verklaring af te leggen over een getapt telefoongesprek met een bron over de zogeheten 'vergismoord' in Berkel en Rodenrijs. De rechter-commissaris had het belang van bronbescherming niet voldoende zwaar laten meewegen. Na één nacht in de cel oordeelde de meervoudige kamer van de rechtbank de volgende dag dat Bas weer moest worden vrijgelaten.

KRO-NCRV en Follow The Money deden onderzoek naar bedrijven in de zorgsector en wilden de hoge winstmarges aan de kaak stellen. Eén bedrijf probeerde middels een kort geding publicatie te voorkomen. De rechter wees die vordering af omdat het een onderwerp is met grote maatschappelijke relevantie, er voldoende steun in de feiten was en er voldoende mogelijkheid voor wederhoor was gegeven.

In het kader van de strafzaak tegen verdachte Jos B. vond een schouw plaats op de Brunsummerheide, waar in 1998 het lichaam van de vermoorde Nicky Verstappen werd gevonden. De rechtbank Limburg had, in het kader van het belang van een goede rechtspleging, bevolen dat de media daar niet bij aanwezig mochten zijn. Met een kort geding probeerden de media alsnog toegang tot de schouw af te dwingen. De rechtbank den Haag oordeelde dat tegen de beslissing van de rechtbank Limburg geen rechtsmiddel open staat.

Persvrijheidsmonitor via: www.persvrijheidsfonds.nl

Juridische analyse 2019: www.persvrijheidsfonds.nl

Zie ook www.nvj.nl en www.persvrijheid.nl

Zaken die het fonds steunt in 2019

Cassatieberoep Pretium tegen Olsthoorn bij Hoge Raad verworpen

07-08-2019

De Hoge Raad heeft op 3 mei 2019 het cassatieberoep van Pretium Telecom en eigenaar Hans Nyks tegen journalist Peter Olsthoorn verworpen. Pretium wil al jaren een publicatieverbod van het zogeheten 'Dossier Pretium', waarin Olsthoorn artikelen over de telecomleverancier heeft gebundeld. De Hoge Raad acht alle aangevoerde klachten van Pretium ongegrond, omdat deze geen aanleiding geven tot beantwoording van rechtsvragen in het belang van de rechtseenheid of de rechtsontwikkeling. Het cassatieberoep faalt daarmee.

Het cassatieberoep volgde omdat Pretium vond dat het gerechtshof Den Haag ten onrechte niet was ingegaan op de eis tot het verwijderen van passages die de telecomleverancier onrechtmatig vond uit Olsthoorns 'webboek'. De Hoge Raad concludeert dat het gerechtshof Den Haag voldoende duidelijk heeft gemaakt dat Pretium in het kort geding en het beroep daarna enkel aanstuurde op volledige verwijdering van het webboek Dossier Pretium.

Ook in deze procedure heeft het Persvrijheidsfonds Olsthoorn gesteund en het fonds is verheugd over deze uitkomst.

Kort geding om openbaarheid schouw af te dwingen in zaak Nicky Verstappen

21-08-2019

Het Persvrijheidsfonds heeft zich gevoegd bij Het Genootschap van Hoofdredacteuren, de NVJ en diverse mediaorganisaties, in een kort geding tegen de Rechtbank Limburg en de gemeente Brunssum. Het doel van deze rechtszaak is om openbaarheid van de besloten schouw in het proces rondom de dood van Nicky Verstappen af te dwingen.

Het voorstel van de mediaorganisaties is dat één cameraploeg de zitting registreert en vervolgens de beelden deelt met alle geïnteresseerde mediaorganisaties. De gemeente Brunssum heeft vanwege de schouw een noodverordening afgegeven en het gebied hermetisch afgesloten. De partijen vinden ook deze maatregel onnodig en buitenproportioneel.

Het Persvrijheidsfonds is van mening dat rechtszaken niet voor niets openbaar zijn en journalisten moeten in staat zijn het gehele proces te kunnen volgen en daarbij horen in deze tijd ook absoluut visuele middelen, zoals een camera. Daarom heeft het Persvrijheidsfonds besloten deze principiële zaak financieel te steunen.

Vervolgstappen na verlies Kort Geding inzake openbaarheid schouw

19-09-2019

Het Persvrijheidsfonds en diverse mediaorganisaties hebben het kort geding verloren dat ze hadden aangespannen met betrekking tot de openbaarheid van de schouw in de zaak Nicky Verstappen.

Het Persvrijheidsfonds en de andere mediaorganisaties overwegen naar het Europese Hof te gaan om te laten toetsen of de beperking van de openbaarheid van de zitting in dit geval wel of niet in het belang is van een goede rechtspleging. Tevens wil men laten toetsen of de beslissingen van de strafrechter om de schouw in beslotenheid plaats te laten vinden en de media niet toe te laten terecht zijn. Het Persvrijheidsfonds heeft besloten ook deze principiële zaak financieel te steunen.

PersVeilig

04-11-2019

Op 4 november 2019 is in Amsterdam PersVeilig gelanceerd, het project om journalisten beter te beschermen tegen agressie en geweld. PersVeilig is een initiatief van de Nederlandse Vereniging van Journalisten (NVJ), het Genootschap van Hoofdredacteurs, Politie en het Openbaar Ministerie.

Journalisten moeten hun werk veilig kunnen uitoefenen, maar dat is voor veel journalisten helemaal niet vanzelfsprekend. Verslaggevers, fotografen, cameramensen, columnisten en cartoonisten krijgen in toenemende mate te maken met agressie, dreiging en geweld. Dit gaat niet alleen ten koste van henzelf, maar ook ten koste van hun berichtgeving en daarmee de democratie.

Balie Persvrijheid

19-11-2019

De beroepsvereniging NVJ en het Persvrijheidsfonds hebben Balie Persvrijheid gelanceerd. Deze nieuwe dienst biedt gratis juridische ondersteuning aan freelance journalisten die in eigen beheer publiceren en aan kleine uitgeverijen en lokale omroepen die te maken kunnen krijgen met de dreiging van juridische procedures.

De balie adviseert journalisten bij gevoelige publicaties, door de mogelijke risico's van een publicatie (tekst, video of foto) vooraf in kaart te brengen. Daarnaast biedt Balie Persvrijheid rechtshulp en advies bij juridische bedreigingen vóór en na publicatie.

Bestuur

Het bestuur van het Persvrijheidsfonds wordt gevormd door:

- **Folkert Jensma**, voorzitter, ex-hoofdredacteur NRC Handelsblad, nu juridisch commentator en verslaggever NRC.
- **Thomas Bruning**, secretaris, algemeen secretaris NVJ, jurist.
- **Auke Visser**, penningmeester, voorheen algemeen directeur Sanoma Men's Magazines, en voormalig zelfstandig mediaconsulent en voorzitter EMMA (European Magazine Media Association). Thans voorzitter van het Lucas Ooms Fonds.
- **Mariette Wolf**, mediahistoricus en programmaleider van het onderzoek Dekolonisatie, geweld en oorlog in Indonesië, 1945-1950. Oud-directeur van het Fonds Bijzondere Journalistieke Projecten en van het Persmuseum.
- **Bart Brouwers**, hoogleraar journalistiek in Groningen. Oud-hoofdredacteur van Dagblad De Limburger, dagblad Spits en het lokale platform dichtbij.nl
- **Ward Wijndelts**, hoofdredacteur Vrij Nederland, werkte van 2001-2017 voor NRC Media. Daarvoor was hij literair verslaggever voor NRC Handelsblad, ook was hij plaatsvervangend chef bij nrc.next.

Grondleggers en Ondersteuners

Grondleggers

Het Nederlands Genootschap van Hoofdredacteuren en de Nederlandse Vereniging van Journalisten zijn de grondleggers van het Persvrijheidsfonds, de komende jaren ook materieel.

Onderstaande partijen ondersteunen of hebben in het verleden bijgedragen aan de middelen van het Persvrijheidsfonds.

Ondersteuners

- Stichting Democratie en Media
- Stimuleringsfonds voor de Journalistiek
- Nederlandse Publieke Omroep
- Het Financieele Dagblad
- Regionale Publieke Omroep (RPO) , voorheen stichting ROOS
- NTR, voorheen Nederlandse Programma Stichting (NPS)
- Stichting Reprorecht
- RTL Nieuws
- IFJ - International Federation of Journalists
- Sanoma Media
- Kennedy van der Laan Advocaten & Notarissen
- Talpa TV, voorheen SBS Productions B.V.

Doelstellingen

De Stichting Persvrijheidsfonds heeft de volgende doelstellingen:

- Het entameren en ondersteunen van juridische procedures die een principieel karakter hebben en die het de beroepsgroep mogelijk blijven maken in zoveel mogelijk vrijheid haar werk te kunnen doen;
- Het verdedigen van de persvrijheid in de ruimste zin van het woord;
- Gelden ter beschikking te stellen voor het voeren van principiële procedures, die persvrijheid van de Nederlandse media en meer specifiek het werken van die media in de meest optimale ongehinderde omstandigheden mogelijk moeten maken;
- Het -onder meer in rechte- kunnen aanvechten en/of bestrijden van alle door overheid of anderen direct of indirect opgeworpen belemmeringen, en voorts al hetgeen met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de ruimste zin van het woord.

Statuten

www.persvrijheidsfonds.nl

Reglementen

www.persvrijheidsfonds.nl

PERSVRIJHEIDSFONDS

ANBI

De stichting Persvrijheidsfonds is per 1 juli 2019 door de belastingdienst aangemerkt als Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Omdat alle ANBI's per 1 januari 2014 een publicatieplicht hebben vindt u op deze pagina alle gegevens van de stichting Persvrijheidsfonds op een rijtje.

De officiële naam: Stichting Persvrijheidsfonds

KvK-nummer: 34286584

Fiscaalnummer: 818650850

Post- en bezoekadres:

Johannes Vermeerstraat 22
1071 DR Amsterdam

Telefoonnummer: 020-303 9700

Emailadres: mail@persvrijheidsfonds.nl

Doelstelling

Het Persvrijheidsfonds staat voor het verdedigen van de persvrijheid in de ruimste zin van het woord en voor het starten en ondersteunen van juridische procedures met een principieel karakter. Tevens staat het Persvrijheidsfonds voor het -onder meer in rechte- kunnen aanvechten en/of bestrijden van alle door de overheid of anderen direct of indirect opgeworpen belemmeringen.

Alle relevante gegevens zijn te vinden in de jaarverslagen vanaf 2009 tot en met 2019. In de jaarverslagen vindt u onder andere informatie over:

- het bestuur van de stichting en de beloning;
- een actueel verslag van activiteiten;
- de balans en de staat van baten en lasten.

Beleidsplan 2019–2023: www.persvrijheidsfonds.nl

Subsidieaanvraag

Een verzoek om een financiële bijdrage in een juridische procedure wordt in beginsel gedaan door de betrokken journalist of het betrokken medium. Uiteraard kunt u de aanvraag van een nadere toelichting laten voorzien door een gemachtigd advocaat/jurist.

Wij verzoeken u bij uw aanvraag minimaal in te gaan op de volgende drie punten:

1. Op welke wijze wordt (worden) u en/of daarmee uw vakgenoten belemmerd in de uitoefening van het vak?
2. Indien relevant: in hoeverre heeft u zelf voldaan aan de correcte en zorgvuldige uitoefening van het vak?
3. Voor welk bedrag zoekt u steun bij het fonds en hoe groot is dat bedrag ten opzichte van de totale kosten van de procedure? Wordt uw zaak door anderen gesteund, dan willen we graag weten wie de medefinanciers zijn en tegen welk bedrag.

Als aan u subsidie wordt toegekend zal het bestuur van het Persvrijheidsfonds duidelijk aangeven per wanneer de subsidie ingaat en voor welke procedure deze bestemd is.

De door het Persvrijheidsfonds toegezegde financiële bijdrage moet binnen twee jaar na afronding van de desbetreffende procedure gedeclareerd worden bij het fonds anders komt de bijdrage te vervallen.

Als er relevante stukken zijn die uw aanvraag kunnen onderbouwen wilt u deze dan meezenden? Wilt u de aanvraag tevens voorzien van uw e-mailadres en telefoonnummer? De aanvraag kan per post of per e-mail ingediend worden bij het Persvrijheidsfonds.

Contact

Stichting Persvrijheidsfonds
Postbus 75997
1070 AZ Amsterdam

Telefoon : 020-3039700 (via de NVJ-centrale)
E-mail : mail@persvrijheidsfonds.nl

PERSVRIJHEIDSFONDS

Resultatenrekening 2019					
Ontvangsten				Uitgaven	
<i>Donaties</i>				<i>Persvrijheidsdatabase</i>	
Yellow communications	€ 178.72			Boekx persvrijheidsmonitor	€ 4.840.00
Hr. W. Reijngoud	€ 165.00				€ 4.840.00
Sjoerd de Jong	€ 500.00			<i>Steunbijdrage</i>	
V.A.J. Koperdraat	€ 40.00			NVJ Persveilig	€ 15.000.00
		€ 883.72		NVJ, Balie Persvrijheid (Stimuleringsfonds)	€ 25.000.00
				Brandeis, Nicky Verstappen	€ 6.050.00
					€ 46.050.00
<i>Rente Topspaarrek</i>			€ 30.02	<i>Gedane toezeggingen 2019</i>	
				NVJ, Balie Persvrijheid	€ 60.000.00
<i>Ontvangen Subsidies</i>				Brandeis, Nicky Verstappen	€ 4.235.00
Stimuleringsfonds Balie Persvrijheid		€ 25.000.00			€ 64.235.00
<i>Nog te ontvangen Subsidies</i>					
Subsidie Balie Persvrijheid (Lira)	€ 35.000.00			<i>Bankkosten</i>	
Subsidie Balie Persvrijheid (Stimuleringsfonds)	€ 25.000.00				€ 116.62
		€ 60.000.00		<i>Bedrijfskosten</i>	
				Bestuurskosten	€ 390.00
				Website	€ 3.006.85
				Statutenwijziging	€ 699.65
					€ 4.096.50
				<i>Resultaat Boekjaar 2018</i>	
					€ -33.424.38
Totaal		€ 85.913.74			€ 85.913.74

PERSVRIJHEIDSFONDS

Balans per 31 december 2019

Activa		Passiva	
Liquide middelen		Eigen Vermogen (nog te bestemmen)	
Ing 66.71.03.511	€ 119.62	Resultaat voorgaande jaren	€ 116.357.00
Ing Vermogen Spaarrekening 66.71.03.511	€ 84.269.98	Nog te bestemmen boekjaar 2018	€ 33.424.38-
	€ 84.389.60		€ 82.932.62
Vorderingen		Kortlopende schulden	
Nog te ontvangen rente	€ 30.02	Verplichting gedane toezeggingen	€ 64.235.00
Subsidie Balie Persvrijheid (Lira)	€ 35.000.00		
Subsidie Balie Persvrijheid (Stimuleringsfonds)	€ 25.000.00		€ 64.235.00
NVJ voorschot (vanaf 2013)	€ 2.748.00		
	€ 62.778.02		
Totaal	€ 147.167.62		€ 147.167.62
Gedane toezeggingen 2019			
NVJ, Balie Persvrijheid	€ 60.000.00		
Brandeis, Nickey Verstappen	€ 4.235.00		
		€ 64.235.00	